

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesółski, Nowe.

Nr. 31.

Nowe, sobota 1-go sierpnia 1936 r.

Rok XIII.

Wielkie zebranie manifestacyjne

dotyczące aktualnych zagadnień Gdańska, odbędzie się w niedzielę, dnia 2 sierpnia 1936 r. po głównym nabożeństwie (sumie) na Rynku w Nowem.

Dozór nad mięsem i przetworami mięsnymi.

Minister opieki społecznej wydał w porozumieniu z ministrami rolnictwa i reform rolnych oraz przemysłu i handlu rozporządzenie, zmieniające niektóre postanowienia rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych o dozorze nadmięsem i przetworami mięsnymi. Zgodnie z rozporządzeniem ministra opieki społecznej, istniejące obecnie miejsca sprzedaży mięsa oraz wytwórnie i miejsca sprzedaży przetworów mięsnych, zarówno jak szlamiarnie i wędzarnie przemysłowe, powinny być doprowadzone do stanu, wymaganego wymiennym rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych, w terminie do 30 czerwca 1938 r.; dotychczasowy termin ustalony był na dzień 30 czerwca r. b.

Przedłużony został również do dnia 31 grudnia 1938 r. obowiązek umieszczania wytwórni wędliniarskich w dzielnicach osiedli, posiadających urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, wyłącznie w lokalach, połączonych z siecią wodociagową i kanalizacyjną.

Sprawa wywozu walut do Gdańska.

W nowym rozporządzeniu ministra skarbu o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi nie zostały podane przepisy, dotyczące wywozu walut na terytorjum w. m. Gdańska. Jak się dowiadujemy, pozostaje to w związku z uregulowaniem tej sprawy w porozumieniu polsko-gdańskim, zawartem w dniu 9 czerwca r. b., które weszło w życie z dniem 19 czerwca r. b.

Zgodnie z tem porozumieniem, osoby, wyjeżdżające na obszar w. m. Gdańska, o ile legitymują się zwyczajnym dowodem osobistym, wywieźć mogą jednorazowo i w ciągu jednego miesiąca kwotę nie wyżej 500 zł lub równowartość.

Dochody i wydatki państwowe.

Dochody budżetowe w I kwartale roku budżetowego 1936/37, t. j. od 1 kwietnia do 30 czerwca r. b. wynosiły ogółem 523.685 tys. zł. wobec 474.195 tys. zł. w I kwartale roku budż. 1935/36, zwiększyły się więc dość pokaźnie. Wydatki natomiast uległy zmniejszeniu, wyrażały się bowiem we wspomnianym okresie kwotą 522.598 tys. zł. wobec 554.391 tys. zł. w I kwartale roku budżetowego 1935/36.

Dzięki zwiększeniu się dochodów, przy równoczesnym wydatnym spadku rozchodów, osiągnięto w I kwartale r. budż. 1936/37 saldo aktywne w wysokości 1.087 tys. zł., gdy w I kwartale roku budżetowego 1935/36 powstał wielki deficyt w wysokości 80.286 tys. zł.

Protesty wekslowe w czerwcu.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zaprotestowano w czerwcu r. b. na terenie całej Polski ogółem 133.5 tys. sztuk weksli na sumę 18 miljon. zł., wobec 133.2 tys. sztuk weksli na sumę 18.3 miljon. zł. w maju r. b. i 123.7 tys. sztuk wartości 18.8 miljon. zł. w czerwcu 1935 r. Widzimy z powyższego, że pod względem sumy weksli zaprotestowanych miesiąc czerwiec r. b. był pomyślniejszy zarówno w stosunku do maja r. b. jak i do czerwca 1935 r.

Wędrówki złota w 1936 r.

Ciągle fluktuacje i zmiany nastrojów w międzynarodowej polityce znajdują swoje

najdokładniejsze odbicie w ruchu złota na świecie. Zwłaszcza ostatnie miesiące charakteryzują niezwykle nerwowość światowych rynków pieniężnych, będącą naturalną konsekwencją nietylko koniunktury gospodarczej, która wykazuje tendencje raczej pomyślniejsze, jak prądów politycznych i niespodzianek, rodzących się nie rzadko z dnia na dzień.

Pierwsze półrocze r. b. w dziedzinie wahań zasobów kruszców złotego banków emisyjnych przyniosło zmiany i przesunięcia szczególnie znaczne. Ucieczka kapitałów z Francji, która uastąpiła w okresie ostatnich dni kwietnia, pociągnęła za sobą silny spadek rezerwy złota Banku Francji. Zapas tego kruszców we francuskiej instytucji emisyjnej zmniejszył się w ciągu sześciu miesięcy r. b. o przeszło 800 miljon. dolarów. W ten sposób osiągnął on swój najniższy poziom, gdyż w okresie ostatnich 3 i pół lat doszedł do cyfry 3 miljardy 580 milionów dolarów, t. j. uległ redukcji w tym okresie czasu o olbrzymią kwotę 2 miliardów dolarów.

Zapasy złota w Holandji, które na początku r. b. dość poważnie się zwiększyły, spadły ostatnio o około 35 milionów dolarów wskutek wzmoczonej działalności interwencyjnej czynników rządowych, które chciały zapobiec spekulacyjnej panice, jaka pociągnęła za sobą gwałtowną zniżkę florena. Wielki odpływ złota sprawił, iż w dniu 1 lipca r. b. zapasy Banku Holandji wyniosły już tylko 404 miliony dolarów, spadając w ciągu ostatnich 3 i pół lat o 321 milionów dolarów i osiągając najniższy poziom w tym okresie lat.

Również i waluta szwajcarska nie mogła się uchronić przed skutkami wielkich wędrówek złota. Szwajcarski Bank Narodowy musiał przez pewien czas realizować poważniejsze wypłaty na cele związane z obroną kursu franka. Wypłaty te zostały jednak wyrównane oczekiwany dopływem złota w pierwszych miesiącach r. b. Dlatego też zapasy złota w Szwajcarii w ciągu pierwszej połowy r. b. zwiększyły się o 6 milionów dolarów. Ale w porównaniu z rekordowym stanem tych zapasów w 1932 r., wynoszącym 860 milionów dolarów, spadły one o około 400 milionów dolarów.

Na podkreślenie zasługuje zupełnie odrębne kształtowanie się ruchu złota w Belgji. Po deprecjacji waluty belgijskiej odpływ kapitałów nietylko został całkowicie zahamowany ale jednocześnie nastąpił bardzo znaczny dopływ złota przeważnie z Francji i Holandji. Na ten stan rzeczy wpłynęła niewątpliwie wydatna poprawa gospodarcza Belgji i daleko idąca aktywizacja gospodarcza, osiągnięta dzięki przecznej a jednocześnie pełnej rozmachu i inicjatywy polityce ekonomicznej premiera van Zeelanda. Dzięki temu stan zapasów złota Belgji w pierwszej połowie r. b. zwiększył się o 52 miliony dolarów. W ten sposób ogólny wzrost zapasów złota w ciągu przeszło roku, t. j. od czasu deprecjacji waluty belgijskiej, wyniósł 197 milionów dolarów, dochodząc do łącznej sumy 638 milionów dolarów.

Odrębnie również kształtowała się sytuacja w tej dziedzinie na rynku pieniężnym Italji. Rezerwy złota we Włoszech zmniejszyły się w r. 1934 o przeszło 110 milionów dolarów, a w r. 1935 spadły one o dalsze 270 milionów. Sytuację na tym odcinku w okresie bieżącego roku trudno jest uchwycić w dane cyfrowe, gdyż z chwilą rozpoczęcia kampanji abisyńskiej rząd włoski zaprzestał, jak wiadomo, publikowania wszelkich danych statystycznych dotyczących życia gospodarczego oraz gospodarki finansowej państwa.

Oczywista, na pierwszym miejscu pod względem wysokości zapasów złota na dzień 1 lipca r. b. stoją w dalszym ciągu Stany Zjednoczone, których rezerwy wynoszą 10 miliardów 612 milionów dolarów. Następnie idzie Francja przeszło 3 i pół miljarda dolarów, W. Brytania 1.822 miljon. dolarów, Belgja 638 miljon. dolarów, Szwajcarya 460 miljon. dol., i Holandja 404 miljon. dolarów.

Jest rzeczą wiele charakterystyczną, że kryzys bloku złotego największe stosunkowo korzyści przyniósł Stanom Zjednoczonym oraz Anglii, gdzie zapasy złota uległy poważnemu zwiększeniu. Zapasy złota Stanów Zjednoczonych w ciągu 2 lat wzrosły o blisko 4 miljardy dolarów. W Anglii złotem dysponuje zarówno Bank of England, jak i walutowy fundusz wyrównawczy W. Brytanji. Zapas złota Banku Anglii w okresie od 1 stycznia do 1 lipca r. b. zwiększył się o przeszło 750 milionów dolarów i wynosi obecnie 1.822 miljon. dolarów. Tylko ta cyfra jest oficjalnie ogłaszana i ujawniana. Trauzakcje walutowego funduszu wyrównawczego, które są bardzo poważne, traktowane są jako poufne. Według nieoficjalnych szacowań, zapas złota funduszu wyrównawczego w pierwszej dekadzie lipca r. b. wyniósł przeszło 1 i ćwierć miljarda dolarów. W ten sposób W. Brytania rozporządzałaby zapasami złota łącznej wartości przeszło 3 miljardy dolarów, zbliżając się do wartości zasobów kruszców złotego we Francji.

Prawo i życie.

CZY SĄD MOŻE ODMÓWIĆ PRAWA UBOGICH NA TEJ PODSTAWIE, ŻE WSPÓŁCZESTNIK SPORU JEST ZAMOŻNY.

Teofila G. wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego na podstawie Sądu Apelacyjnego, odmawiając jej prawa ubogich na tej podstawie, że wraz z nią był pozwany o eksmisję Fryderyk K., człowiek majątny. Takie ujęcie sprawy, jak stwierdził Sąd Najwyższy, jest sprzeczne z ustawą post. cywilnego. Zapatrywanie Sądu Apelacyjnego prowadzioby do wyniku, że w razie, gdyby jeden z solidarnych powodów czy pozwanych, będący człowiekiem zamożnym, nie chciał wnieść opłat sądowych od złożonego środka odwoławczego (apelacji, kasacji) lub wogóle założyć go, to drugi z solidarnych powodów czy pozwanych, zupełnie ubogi w rozumieniu ustawy, byłby pozbawiony możliwości dochodzenia swych praw. Ponieważ taki pogląd jest sprzeczny z przepisem art. 112 kod. post. cyw. Sąd Najwyższy uchylił postanowienie, a że Sąd Apelacyjny nie badał stanu majątkowego pozwanej sprawa została odesłana do ponownego rozpatrzenia. (S. N. C. III. 677/35).

CZY MAŻ BEZ ZGODY ŻONY MOŻE SKARŻYĆ NIEKORZYSTNY DLA NIEJ WYROK.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu skargi kasacyjnej Ludwika N. uznał, że twierdzenie postanowienia Sądu Apelacyjnego, jakoby p. L. N., nie będący stroną w procesie, nie mógł wnieść skargi apelacyjnej w imieniu swej żony jest sprzeczne z art. 192 kod. post. cyw., w myśl którego w procesie wytoczonym przeciwko żonie, o majątek podlegający zarządowi i użytkowaniu męża, ten ostatni może nietylko kontrolować i korygować czynności żony, lecz i przedsiębrać w celu obrony swych praw wszelkie przewidziane w procedurze środki prawne, z których żona skorzystać zaniebała lub nie chciała, w szczególności może małżaskarzyć niekorzystny dla jego żony wyrok pierwszej instancji (C. I. 1677/35). **CZY ZWOLNIENIE Z DŁUGU WEKSWOWEGO JEDNEGO Z DŁUŻNIKÓW SOLIDARNYCH ZWALNIA POZOSTAŁYCH.**

Pani T. wystąpiła przeciwko p. E. W. o wydanie nakazu zapłaty weksla na 5.000 zł. Pan E. W. bronił się w sądzie tem, że jest on tylko jednym z wystawców powyższego weksla, a pani T. zwolniła na piśmie pozostałych solidarnie odpowiadających z weksla dłużników i wobec tego czuje się on również zwolniony z długu. Sprawa znalazła się w Sądzie Najwyższym, który stwierdził, że zwolnienie z długu wekslowego jednego lub kilku dłużników solidarnych nie zwalnia pozostałych i pan E. W. obowiązany jest weksel zapłacić (C. II. 353/35).

Mieczysław Sliwiński, Nowe, tel. nr. 9

HANDEL TOWARÓW KOLONJALNYCH — WÓDEK GATUNKOWYCH
I ROZMAITYCH WIN KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Hurtownie i Detalicznie

Restauracja

Hurtownia soli i wódek monopolowych

poleca wszelkie towary spożywczo-kolonjalne przy udziale 4% rabatu wszelkiego rodzaju —
oprócz monopolowych i kartelowych.

Nowe tłuste śledzie, matiesy i matjasy, sardelki, sardynki, świeżo palone kawy i t. d. i t. d.

Dalej smary na osie, oleje i oliwy do maszyn.

Niewyzyskane morze.

Mamy piękne wybrzeże morskie, szereg plaż na niem, a nie wyzyskujemy go w pełni. Nie wyzyskujemy jak należy w dwóch kierunkach: 1. w sensie przedłużenia sezonu nad morzem, 2. w sensie wykorzystania walorów zdrowotno-leczniczych morza i powietrza nadmorskiego.

W obu tych kierunkach zrobiono już dużo i to nie od dzisiaj zagranicą, w krajach, które posiadają brzeg morski. W Belgii np. lub we Francji sezon nad morzem trwa dłużej niż u nas, wykorzystane jest całe lato i początek jesieni. U nas własnowolnie i ze szkoda dla wszystkich, komu by się przydał pobyt nad morzem, przykrawa się t. zw. sezon do miesiąca — półtora miesiąca. W tym czasie panuje ścisk i tłok, a później pustka.

Jeśli znów chodzi o wyzyskanie walorów leczniczo-zdrowotnych pobytu nad morzem, jesteśmy i w tym kierunku na szarym końcu. Powietrze nasycone solą i jodem, kąpiele morskie ciepłe, inhalacje — są to czynniki, na których doniosłość w leczeniu niektórych dolegliwości zwrócili lekarze uwagę nie od wczoraj. Urządzenie w kilku punktach naszego wybrzeża basenów z ciepłą wodą morską, inhalatorów, dałoby dużą korzyść zarówno kuracюзom jak i kąpieliskom. Podobne urządzenia istnieją w Sopotach i przyczyniają się niemal do wzrostu frekwencji.

Wszystko to jednak, a zwłaszcza przedłużenie sezonu, wymaga pewnych reform i inwestycji. W pierwszym rzędzie musiałaby być ulepszona komunikacja, zwłaszcza autobusowa z Gdyni, która obecnie przystosowana jest do krótkiego sezonu, a pozatem grzeszy nieregularnością i konspiracją, jeśli mowa o godzinach przyjazdów i odjazdów.

Wreszcie należy pomyśleć też o jakichś lokalach rozrywkowych, któreby w razie złej pogody mogły urozmaicać pobyt. Należałoby więc zainicjować budowę kasyn, któreby się stały ośrodkiem zebrań towarzyskich, mieściłyby czytelnice, sale bilardowe, sale do tańca etc. etc.

Do wyzyskania wszystkich walorów naszego morza jest jeszcze daleko i tę pracę powinnyby podjąć zainteresowane w pierwszym rzędzie kąpieliska nadmorskie. Morze dla wszystkich! — oto hasło, które nie powinno być tylko pustym dźwiękiem.

LEKCJE DYKCJI PRZEZ TELEFON.

W Londynie istnieje oryginalna instytucja, która umożliwia każdemu abonentowi telefonicznemu pobieranie darmowych lekcji dykcji. Wystarczy połączyć się z departamentem badań akustycznych przy centrali telefonów i porozumieć się z instruktorem, zajmującym się udzielaniem porad w dziedzinie dykcji i fonetyki. Osoby, mające trudności w wymowie, zasięgać mogą rad u instruktora, który prosi je o powtórzenie pewnych zwrotów, objaśnia im błędy i udziela wskazówek poprawnej wymowy.

Lokal do wynajęcia

Rynek 9.

Księżycowa elektrownia.

Elektrownia, którą wprawia w ruch księżyc... Oto najnowsza zdobycz nauki i techniki, którą realizują już w Ameryce.

Od dłuższego już czasu zaprzętała umysły wynalazców i inżynierów idea wyzyskania przyprywu i odpływu wód w morzach jako siły poruszającej turbiny. Wszystkie jednak projekty miały tę słabą stronę, iż przewidywały wyzyskanie albo odpływu albo przyprywu, tak, iż przez pół doby turbiny byłyby nieczynne, co w dużym stopniu zmniejszało rentowność imprezy.

Rozwiązał szczęśliwie ten problemat inżynier Amerykanin, G. P. Cooper. Dopomógł mu w tym przypadek. W różnych punktach wybrzeża przyprywu i odpływu różnie się kształtuje w zależności od rozmaitych warunków. Otóż inż. Cooper'a wysłali lekarze dla poratowania zdrowia na wyspę w zatoce Passamaquoddy, tuż przy granicy Kanady. Leżąc na brzegu, obserwował Cooper godzinami morze, którego przyprywu i odpływu odbywał się tutaj z niezwykłą siłą. I wtem przyszło mu pewnego dnia objawienie: tu a nie gdzieindziej istnieją najlepsze warunki dla budowy elektrowni poruszanej siłą morza. Zabrał się do pracy, do wycień, projektów. Zainteresował się tą sprawą prezydent Roosevelt, wziął pod swoją opiekę sprawę sfinansowania olbrzymiego przedsięwzięcia i oto dzisiaj na brzegach bezludnej i cichej dotąd zatoki pracuje gorączkowo ok. 15.000 ludzi nad budową gigantycznych murów tam, których długość ma wynosić z górą 4 kilometry, a wysokość 40 metrów. System tych tam pozwoli ująć masy wód przyprywu w system szluz, pozwoli stworzyć sztuczną Niagarę. W ten sposób turbiny będą mogły pracować bez przerwy, poruszane siłą przyprywu i odpływu. Otrzymana w ten sposób energia będzie się kaikulowała bardzo tanio. Zrozumieli to i ocenili już przemysłowcy amerykańscy i kanadyjscy i w pobliżu przyszłej elektrowni już teraz wyrastają z pod ziemi fabryki, osady miasta.

Elektrownię, która będzie największą ze wszystkich istniejących na świecie, można będzie śmiało nazwać księżycową, gdyż ostatecznym sprawcą jej powstania i uruchomienia będzie księżyc. Za jego sprawą powstają przyprywy i odpływy, on, jego siła przyciągania wprawia w ruch wody oceanów i mórz. Inżynierowi zaś Cooperowi przypadnie zasługa budowy pierwszej na ziemi elektrowni, czerpiącej swą energię z księżycy.

DRUKI

wszelkiego rodzaju wykonuje
szybko, gustownie i po cenach
przystępnych

Drukarnia W. Wesółowskiego.

UPROSZCZONE MENU.

Amerykanie nie lubią tracić czasu na jedzenie i w barach, znajdujących się na każdym niemal rogu ulicy w centrum New Yorku można zjeść lunch w ciągu 10 minut. Ale i to wydaje się zbyt dużą stratą czasu ludziom interesu. Ostatnio wielkie powodzenie zdobyła pewna restauracja, która ogłosiła, iż śniadanie podawane w jej lokalu spożyte być może w pół minuty, i mimo to zawiera wszystkie składniki, potrzebne do racjonalnego odżywiania organizmu. Jedyne danie tego półminutowego lunchu składa się z zielonkawego soku, płynącego z kurków automatu. Pół litra tego płynu, który jest sokiem otrzymanym z wyciśnięcia przy pomocy specjalnych maszyn surowego szpinatu, marchwi, kartofli, jabłek, pomarańczy i sałaty, zawierać ma wszystkie pełnowartościowe składniki, jakich potrzebuje organizm do prawidłowego funkcjonowania. Jaki jest smak tego skondensowanego posiłku, o tem reklama milczy.

KRAJ Z BAJKI NA FLORYDYCIE.

Na półwyspie Floryda znajduje się niezwykle bogaty park narodowy „Everglades National Park”, który nazwany został przez zwiedzających „krajem z bajki”. Roślinność parku narodowego Everglades, który zajmuje 2000 mil kwadratowych, składa się z niezwykle rzadkich okazów flory tropikalnej. Botanicy odkryli w rezerwacie roślinnym, jaki przedstawia Everglades, przeszło 25 gatunków orchidei, niektóre z nich posiadają łodygi długości 15 stóp, pokryte około 1000 kwiatów. Orchideje są tak wielkie, że po ścięciu niesione być musiały przez 4 ludzi. Ogromna część powierzchni tego niezwykle parku narodowego składa się z jezior i małych wyseppek, na których znajdują się słynne wśród przyrodników „ostrygi rosnące na drzewie”. Ostrygi te przyćpione są do wystających ponad wodą korzeni drzew zwanych „mangroves”, a prąd wznoszący się i opadający słonej wody jeziora zalewa je, dostarczając koniecznego pożywienia. Wśród fauny „Everglades” zwracają pozatem uwagę olbrzymie żółwie, ważące częstokroć 100—150 kg., a lasy mahoniowe roją się od egzotycznych i wielobarwnych ptaków. Poprzez całą przestrzeń rezerwatu przechodzą dwie drogi, któremi wędrują przybywający tu z całej Ameryki turyści dla zwiedzenia niezwykle zakątką uposażonego w przeróżne dziwy strefy tropikalnej.

Uwaga! _____ Uwaga!

Pluskwy — Karaluchy — Muchy — Mole — Pchły
tępi radykalnie plyn

FLOX

najlepszy wypróbowany środek.
Do nabycia tylko w

Drogerji pod Lwem
R. Chalicki, Nowe.

DO PRZYJĘCIA DO I-SZEJ KOMUNJI ŚW. POLECAM W WIELKIM WYBORZE PO CENACH NAJTAŃSZYCH.

Odzież dla chłopców:

Granatowe ubrania 7,50 do 8,50 zł. — Granatowe czapki od 95 groszy. — Kołnierze Słowackiego od 85 gr. — Czarne pończochy od 50 gr. — Buiki sznurowane od 5,95 zł.

Dla dziewcząt:

Jedwab do prania 1,35 1,50, 1,95 i 2,20 zł. — Eoliene (jedwab) 1,50 do 3,50 zł. — Crepe Mongol (jedwab) 2,40 zł. — Jedwab czysty 3,50 i 3,95 zł. — Woale białe 1,95 i 2,50 zł. — Wełniana popelina kolorowa 1,35, 2,25, 2,40 i 3,— zł. — Wełniana popelina biała. — Białe pończochy. — Trzewiki białe 2,75 zł. — Wszelka bielizna.

W. JAŹDŹEWSKI, NOWE

Bławaty. Konfekcja. Galanterja. Obuwie.

Oddział Warlubie.